

POKÉMON

Diep teleurgesteld kwam mijn jongste zoon (10) deze week thuis van school. De leiding had besloten dat ook hier het spelen met, en het ruilen van de Pokémon kaarten voortaan verboden was. Hoe jammer nu dat kinderen belet werd belangrijke economische en sociale principes in de praktijk te leren.

Het was zo goed gegaan. Ongeveer een maand geleden had hij f 0,50 uit zijn spaarpot gehaald en het geld geïnvesteerd in een Onix en een Squirtle. Een vriendje had twee kaarten van zijn zusje gekregen en ze besloten samen op te trekken. Na een week hadden ze 10 kaarten en besloten ze de UPC-strategie te volgen en drastisch te investeren. Diversificatie lag voor de hand en voor f 14,- werden zowel Topps als gewone kaarten aangeschaft. Geduldig werd de behendigheid van gooien zowel als onderhandelen geoefend. De zaken gingen voorspoedig en ondertussen is een rendement van 250% gehaald. Het ondernemerschap wordt echter niet beloond, maar naar de zwarte markt verbannen.

Als een echt ondernemer had mijn zoon niet diep nagedacht waarom er eigenlijk onderling geruild werd. Is het niet zo dat als hij Charmeleon tegen Farfetch'd wil ruilen hij daarmee aangeeft dat Charmeleon minder waard is en de ander er dus beter aan doet juist niet te ruilen? Het spreekwoord zegt immers toch "van ruilen komt huilen". Waarom moest de school de markt reguleren, waarom waren de minder behendige kinderen niet zo verstandig hun kaarten thuis te laten?

De komiek Groucho Marx drukte het mooi uit toen hij zei "I don't want to be member of a club that wants to have me as a member". De Groucho Marx stelling is ook op de grote mensen beurzen van toepassing. Als een aandeel Philips van eigenaar wisselt, moet de verkoper denken dat het in waarde zal dalen, terwijl de koper denkt dat het zal stijgen. Ze kunnen niet beiden gelijk hebben, maar zijn beiden wel 0,3% aan transactiekosten kwijt. Waarom handelen ze dan?

Uiteindelijk levert al dat handelen niets op, behalve flinke commissies voor beurs en banken. Onderzoek laat zien dat beleggers die frequent handelen een lager rendement halen dan diegenen die een "wait and hold" strategie volgen. In Amsterdam is de jaaromzet groter dan de beurswaarde zodat een gemiddeld aandeel meer dan een keer per jaar van handen wisselt. Dit handelsvolume is veel groter dan op basis van rationeel gedrag verwacht mag worden.

Interessant is dat de Nederlandse Pokémon site prijslijsten voor kaarten geeft, maar dat de Amerikaanse het waarden geheel aan de markt overlaat “a card is worth what an individual is willing to pay for it”. Dankzij Nintendo is het Engels van mijn zoon ondertussen zodanig dat hij weet wat dit betekent. Met dat Engels gaat ook de Amerikaanse wereld voor hem open en kan hij kennis nemen van de Yahoo-veiling waar voor een speciale Pikachu \$35 gevraagd wordt.

Zo'n veiling is weer een goede leerschool voor die in de echte wereld. Staatssecretaris De Vries kondigde deze week de veiling van licenties voor 3e generatie mobiele telefonie, UMTS, aan. Momenteel worden dergelijke licenties in Engeland geveild, via een mechanisme dat niet wezenlijk anders is dan de veiling van Pokémon kaartjes. Het is echter geen kinderspel; de veiling is nu een maand aan de gang en heeft de Britse overheid ondertussen £ 10 miljard opgeleverd. Voor Nederland worden vergelijkbare cijfers verwacht, maar dan in gulden.

Mijn advies aan Minister Zalm zou zijn dit gehele bedrag aan de vernieuwing van het onderwijs te besteden. Kinderen van nu worden meer gefascineerd door Pokémon dan door de standaard leervakken. Zoals volwassenen echter weten is de echte wereld minstens zo raar en interessant als die van Pokémon. Met spannend lesmateriaal zou de aandacht van de kinderen ten dele verlegd kunnen worden. Is het geen idee Nintendo te vragen hoeveel het zou kosten zulk materiaal te ontwerpen?

Eric van Damme